

Raidījumu „Kultūras ziņas”, „Juridiskā konsultācija” un „Latvija – mūsu zeme” izvērtējums

Minētie raidījumi izskan radio „Ef-Ei” ik nedēļu krievu valodā ar atkārtojumiem. Katram raidījumam ir cits vadītājs, tādējādi tie ir atšķirīgi, ar noteiktiem principiem, kompozīciju, attieksmi, dinamiku un klausītāju ekspektācijām. Būtiski, ka tie uzrunā daudzas Latgalē dzīvojošās lingvistiskās grupas un sabiedrības intereses. Raidījumi ir etniski „tuvi” jeb saprotami vietējiem Rēzeknes pilsētas un novada iedzīvotājiem, jo saturs galvenokārt tiek fokusēts uz samērā konkrētu ģeogrāfisko teritoriju.

Šajā ziņojumā tiek sniegts izvērtējums par 2016.gada trīs mēnešu periodu (jūnijs, jūlijs, augusts).

Юридические консультации

Raidījumā klausītājiem tiek sniegtas juridiskās konsultācijas un padomi. Parasti jurists atbild uz 3 – 4 jautājumiem jeb problēmām atkarībā no to sarežģītības. Klausītāji uzdod jautājumus par dažādām tēmām: darba tiesības, ģimenes lietas, parādsaistības, nodokļu sistēma, mantojuma lietas u.c. Līdz ar to raidījuma laiku aizpilda jurista runātais teksts. Tajā reizēs, kad jautājumi nav pārlietu sarežģīti, jurists izvērs domu un aplūko jautājumu no dažādiem aspektiem, tādējādi paplašina aplūkoto tēmu un pilnveido raidījumu. Ja kāds jautājums tiek izskatīts, tad detalizēti.

Raidījuma vadītājam piemīt oratora prasmes. Skaidrojot sarežģītas problēmsituācijas, jurists verbāli izsakās ļoti skaidri un saprotami. Atbildes sniegšanas laikā tiek saglabāta loģika, un informācija tiek pasniegta ļoti strukturēti. Nereti raidījuma vadītājs izteic arī savu viedokli (līdzjūtību, nožēlu, skepsi par izveidojušos situāciju), piemēram, citēju: *atbildība vienmēr ir individuāla, kolektīvā atbildība nav iespējama*), tomēr tas vienmēr tiek pamatots ar objektīvu atbildi un juridiskā jautājuma interpretāciju, kas mazina klausītāja bažas.

Šī raidījuma aktualitāti nosaka tā neitralitāte attiecībā uz kādu konkrētu problēmu, vietu, personu vai institūciju, tajā ir svarīgs saturs jeb notikums, nevis personas, par kuru problēmām tiek runāts, līdz ar to tas saglabā savu nozīmi un popularitāti tieši satura neitralitātes dēļ – tas nav vērst

uz kādu konkrētu objektu, tomēr raidījuma koncepcija un sadzīviskais aspekts atbilst vienam no „laba stāsta” principiem, proti, personificēšana – netieši jautājumi ir saistīti ar indivīdu darbību, līdz ar to izraisa interesi un empātiju.

Новости культуры

Raidījums „Kultūras ziņas” ir Rēzeknes un Rēzeknes novada kultūras notikumu apskats. Šī ir novitāte raidījuma saturā, jo šobrīd ir noteikta teritorija, par kuras kultūras aktualitātēm tiek vēstīts. Tādējādi ir iespējams vairāk iepazīt un uzzināt par pilsētu, novadu un tā pagastiem. Žurnāliste raidījumu uzsāk harmoniskā tonī ar lirisku ievada tekstu par kultūras nozīmi sabiedrībā – akcentējot kādu vietējo kultūras notikumu vai tradīciju, par kuru tad sekos informācija. Tādējādi tiek meklēta sasaiste ar aplūkotajām tēmām, un afišas formā veidotās ziņas iegūst lielāku vērtību.

Raidījuma struktūru veido žurnālista ievada teksts, kas ieskicē notikumu (proti, galvenokārt atbild uz jautājumiem *kas? kur? kad?*), par atsevišķiem notikumiem savu redzējumu un plašāku kontekstu sniedz kultūras institūcijas pārstāvji. Šāda intervija galvenokārt notiek telefonsarunas veidā.

Kultūras ziņu saturu veido informācija par mākslas izstādēm, svētkiem, festivāliem. Būtiski, ka tiek vēstīts par dažādām Latgalē dzīvojošajām etniskajām tautībām, piemēram, tika vēstīts par Ukrainas dienām Latgalē.

Ir saprotams, ka raidījuma veidotājiem ir izveidojusies cieša sadarbība ar vietējām kultūras institūcijām, piemēram, Latgales Kultūrvēstures muzeju, jo regulāri izskan informācija par tajā notiekošajām izstādēm. Kultūras ziņu funkcionalitāti paplašina intervijas ar darbu autoriem (īpašniekiem), piemēram, intervija ar zvaniņu kolekcionētāju. Intervētās personas bagātina un papildina saturu, izglītojot klausītājus.

Ieteikums – informāciju, ko izstāsta intervējamais, izvērtēt kritiskāk, atlasot nozīmīgāko, līdz ar to izvairoties no plašiem monologiem, īpaši tajos gadījumos, kad tā ir telefonsaruna. Vadītājam ir patīkams balss tembrs, intonācija un prasme saprotami izklāstīt informāciju, līdz ar to šo funkciju viņa var uzņemt pati.

Латвия – наша страна

Raidījumā tiek intervētas sabiedrībā zināmas Latgales personības – valsts un privāto uzņēmumu, pašvaldību vadītāji; izglītības, sporta iestāžu un institūciju pārstāvji; deputāti, mežsargs,

radio direktors, retro automobiļu īpašnieks u.c. Tas nozīmē, ka ir pārstāvētas dažādas jomas – sociālā, ekonomikas, kultūras un politikas joma, kā arī sports un hobbiji. Raidījums šobrīd ir sadalīts divās daļās (pirmā daļa – aptuveni 25 minūtes, otrā daļa – aptuveni 15 minūtes). Raidījuma sākumā regulāri tiek sniegta statistika, piemēram, intervijā ar Nodarbinātības valsts aģentūras Rēzeknes filiāles vadītāju – par nodarbinātību Rēzeknē.

Šajā periodā (jūnijs, jūlijs, augusts) raidījumā ir viesojušies dažādu jomu pārstāvji, tādējādi katru reizi klausītājus gaida kāds pārsteigums, neziņa, par to, kas sagaidāms. Tas nozīmē, ka raidījuma saturs pielāgots dažādām interesēm un, iespējams, var piesaistīt lielāku klausītāju loku.

Aplūkotā perioda tēmas ir daudzveidīgas. Arī uz studiju atnākušie viesi galvenokārt ir spējīgi komentēt situāciju, izteikt savu viedokli, līdz ar to sarunas ir raitas un spēj ieinteresēt klausītāju. Tādējādi nav iespējams paredzēt, kā raidījums attīstīsies. Atkarībā no intervējamā tas ir dinamisks, neparedzams, nereti arī emocionāls. Jāteic, liela loma šādas vides radīšanā ir raidījuma vadītājiem. Abi vadītāji ir ieinteresēti un zinoši par nozari, ar kuras pārstāvi notiks intervija. Atšķirībā no pirmā ceturkšņa raidījumiem šie ir saturiski nozīmīgāki, tendenciozāki, uz dziļāku problēmas izklāstu vērsti raidījumi, kuros tiek uzdoti jautājumi un konstruētas situācijas, liekot domāt un risināt problēmu, kas aktuāla pilsētas vai novada iedzīvotājiem. Tie nav „pieklājīgie” jautājumi – tikai tāpēc, lai būtu raidījums, bet dinamiska diskusija. Pozitīvi vērtējami ir raidījumi, kas izvērs analītisku situācijas apskatu pilsētā, balstoties uz konkrētiem faktiem un piemēriem (intervijā ar uzņēmēju, deputātu V.Dubovski). Protams, raidījuma dinamiku nosaka raidījuma viesu personība un viņu harizma, bet šajā sezonā (jūnijs, jūlijs, augusts), jāteic, raidījuma veidotājiem ir izdevies atlasīt cilvēkus, kuri spēj aizraut un iedvesmot.

Intervijās tiek atklāts viesu dzīves gājums, tomēr tas tiek veidots kontekstā ar personas šī brīža nodarbošanos un nozīmi sabiedrībā, tādējādi diskusijām izdodas saglabāt aktualitāti. Raidījuma vadītāji (īpaši V.Ivanovs) ļoti piesaistoši spēj aprakstīt jeb pieteikt atnākušo viesi, sniedzot plašāku kontekstu, kas demonstrē raidījuma vadītāja pieredzi un izpratni par lietu būtību un arī drosmi.

Šis ir viens no pretrunīgākajiem raidījumiem visu trīs minēto vidū – to pierāda klausītāju vērtējums un komentāri vietnē rezekneszinas.lv, kur ir iespējams noklausīties minētos raidījumus.

Ieteikumi

Visi trīs veidotie raidījumi ir nozīmīgs līdzeklis, ar kuru palīdzību ir iespējams integrēt krievvalodīgi runājošos vienotā komunikācijas telpā, un tie atbilst sabiedriskā pasūtījuma prasībām. Ļoti svarīgi, ka tas tiek darīts ar trīs atšķirīga satura raidījumiem, līdz ar to klausītājs var izvēlēties sev patīkamāko un noderīgāko.

Būtiskākais ieteikums – kultūras ziņu sadaļā ieteicams aicināt viesus studijā, jo šobrīd tajās dominē telefonsarunas, kas klausītāja ausij nav baudāms materiāls – sarunas kvalitāte nav pietiekami laba, ir sarežģīti saprast, ko saka runātājs, līdz ar to nevar uztvert visu informāciju.

Dr.sc.comm. Sandra Murinska-Gaile,

Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijas

Reģionālistikas zinātniskā institūta pētniece